

ДИТЯЧА ШКАЛА ВПЛИВУ ПОДІЙ (8)

Revised Child Impact of Events Scale (CRIES-8)

Опитувальник CRIES-8 дозволений власником авторським прав, фундацією «Діти і війна» (<http://www.childrenandwar.org>) для вільного використання фахівцями у сфері психічного здоров'я по всьому світові. Українська адаптація здійснена фахівцями Інституту психічного здоров'я Українського Католицького Університету (www.ipz.org.ua), і так само, є дозволена для вільного безкоштовного використання.

Натомість, ми просимо надавати нам сирі дані, отримані за його допомогою (звісно, зі збереженням усіх норм конфіденційності). Отримані дані будуть використані для подальшого удосконалення опитувальника, вивчення його психометричних характеристик, надійності та валідності. Робота над цим опитувальником є цілком волонтерською, добровільною, і ми будемо дуже вдячні усім за сприяння й підтримку наших ініціатив, адже поширення надійних діагностичних інструментів є тим, що розвиває психологічну науку й практику.

Ми просимо надсилати дані на електронні адреси: contact@childrenandwar.org (фонд Діти і війна) та vitaly.klymchuk@gmail.com (Інститут психічного здоров'я Українського Католицького Університету).

Участь в роботі над децентрованим адаптованим перекладом брали: др. Денис Угрин, др. Роман Крегг (Лондонський Королівський Коледж), др. Віталій Климчук, др. Вікторія Горбунова, Яна Кремінська (Інститут психічного здоров'я УКУ), Юлія Білошицька (Житомирський державний університет імені Івана Франка).

Також хочемо висловити свою подяку дітям, які були залучені до роботи над опитувальником в якості експертів: Надія Байдюк, Соломія, Ньюта, Богдан Пашкевич, Роман Янчевський, Сергій Виговський, Ілля (наведено лише перелік тих дітей, які дали дозвіл на згадку про них).

Загальна інформація про опитувальник

Шкала Впливу Подій (Impact of Events Scale, IES) була розроблена у 1979 році для моніторингу таких симптомів ПТСР, як повторне переживання травматичних подій та поведінка уникнення спогадів про події та почуттів відносно них (Horowitz et al., 1979). Таким чином, оригінальна шкала містила 15 пунктів та дві субшкали: Інтрузії та Уникнення.

Ця шкала (IES) спеціально не розроблялася для її використання з дітьми. Два незалежні великі дослідження з дітьми від 8 років (Dyregrov et al., 1996; Yule, 1992) показали, що багато пунктів цієї шкали неправильно розуміються дітьми. На основі результатів цих досліджень було створено скорочену версію – Шкалу Впливу Подій для Дітей, яка мала 8 пунктів.

Представлена тут версія шкали розроблена для дітей віком від 8 років, які уміють читати. Вона містить дві субшкали: Інтрузії та Уникнення. Основна робота над створенням цієї шкали була проведена нашими колегами, які працювали за підтримки фундації «Діти і війна». Велика вдячність др. Марді Горовіцу за згоду надати цю шкалу у вільне користування науковцям та практикам.

Також ми наголошуємо, що на основі лише даних цієї шкали не можна ставити клінічний діагноз дітям. Відповідний клінічний діагноз ставиться на основі значно більшої кількості даних, отриманих зі структурованого інтерв'ю, за допомогою якого можна оцінити не лише наявні симптоми травматичного стресу, їхню важкість, але й вплив їх на загальне соціальне функціонування дитини.

Огляд психометричних характеристик опитувальника

Психометричні дані щодо надійності та валідності опитувальника CRIES-8 наведено у роботі В. Юле (Yule, 1997). При аналізі результатів оцінки 87 постраждалих було виявлено, що 62 дитини, яким поставили діагноз ПТСР (відповідно до критерії DSM), мали в середньому 26 балів за цим опитувальником, тоді як 25 дітей, які не мали цього діагнозу, набрали лише 7,8 балів ($p < 0,001$).

У 2005 році дослідники повторно проаналізували валідність цієї шкали (Perrin, Meiser-Stedman and Smith, 2005). За їхніми даними, від 75% до 83% дітей були правильно класифіковані за допомогою CRIES-8 як такі, що мають або не мають ПТСР.

Література:

- Dyregrov, A., Kuterovac, G. & Barath, A. (1996) Factor analysis of the Impact of Event Scale with children in war. *Scandinavian Journal of Psychology*, 36, 339-350.
- Horowitz, M. J., Wilner, N., and Alvarez, W. (1979). Impact of event scale: A measure of subjective stress. *Psychosom. Med.*, 41, 209-218
- Kuterovac, G., Dyregrov, A. & Stuvland, R. (1994) Children in war: A silent majority under stress. *British Journal of Medical Psychology*, 67, 363-375.
- Perrin, S., Meiser-Stedman, R. & Smith, P. (2005) The Children's Revised Impact of Event Scale (CRIES): Validity as a screening instrument for PTSD. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 33 (4), 487-498.
- Smith, P., Perrin, S., Dyregrov, A. & Yule, W. (2002) Principal components analysis of the Impact of Event Scale with children in war. *Personality and Individual Differences*,
- Yule, W. (1992) Post Traumatic stress disorder in child survivors of shipping disasters: The sinking of the "Jupiter". *J. Psychother. Psychosomatics*, 57, 200-205.
- Yule, W. (1997) Anxiety, Depression and Post-Traumatic Stress in Childhood. In I. Sclare (Ed) *Child Psychology Portfolio*. Windsor: NFER-Nelson
- Yule, W., Ten Bruggencate, S & Joseph, S. (1994) Principal components analysis of the Impact of Events Scale in children who survived a shipping disaster. *Personality and Individual Differences*, 16, 685-691.

ДИТЯЧА ШКАЛА ВПЛИВУ ПОДІЙ (8)

Revised Child Impact of Events Scale (CRIES-8)

Нижче наведено перелік коментарів, зроблених людьми після стресових подій. Будь ласка, відмітьте у кожному коментарі наскільки часто він стосувався Вас протягом *останніх семи днів*. Якщо те, про що написано у коментарі, не стосувалося Вас – позначте комірку «Ні»

Ім'я:

Дата:

	Ні	Дуже рідко	Інколи	Часто
1. Чи буває так, що ти думаєш про цю подію навіть тоді, коли не хочеш про неї думати?	[]	[]	[]	[]
2. Чи ти намагаєшся «прибрати» цю подію зі своєї пам'яті?	[]	[]	[]	[]
3. Чи ти маєш напливи сильних почуттів щодо цієї події?	[]	[]	[]	[]
4. Чи ти тримаєшся подалі від того, що нагадує про цю подію? (певних місць, ситуацій тощо)	[]	[]	[]	[]
5. Чи ти намагаєшся не говорити про цю подію?	[]	[]	[]	[]
6. Чи картини цієї події раптово з'являються у тебе в голові?	[]	[]	[]	[]
7. Щось наче змушує тебе думати про цю подію?	[]	[]	[]	[]
8. Чи ти намагаєшся не думати про цю подію?	[]	[]	[]	[]

In	Av

Адміністрування

Шкалу діти можуть заповнювати самостійно, і тому її можна використовувати у групах

Обчислення

Є 8 пунктів, відповіді на які оцінюються за такою шкалою:

Ні	= 0
Дуже рідко	= 1
Інколи	= 3
Часто	= 5

Є 2 субшкали:

Інтрюзія = сума пунктів 1+3+6+7

Уникнення = сума пунктів 2+4+5+8